

12. SKOGSTORP

Skogstorp, som länge kallades Eneskogstorp, består idag till största delen av småhusbebyggelse

Överst: Skogstorpsskolan.
Under: Pizzeria vid Göteborgsvägen.

gelse för bostadsändamål. De flesta hus är uppförda från och med 1950-talet. På en karta från 1952 finns endast 45 bostadshus utritade. Här och var bland villorna finns bevarad äldre bostadsbebyggelse och torp med ladugårdar. Utefter kusten bodde tidigare fiskare, på 1920-30-talen ca 20 familjer. Skogstorp är känt för sin skoindustri med verksamhet fram till 1960-talet.

Samhället med hantverkare och handlande växte fram längs Göteborgsvägen (förr kallad landsvägen eller ”rikstväan”), som går parallellt med gamla E6:an. Där ligger idag bensinstation, pizzeria och kiosk.

På nordöstra sidan av landsvägen fanns tidigare mejeri och en väderkvarn från 1898 som revs på 1980-talet. Utefter Stafsinge kyrkväg österut finns en bygdegård uppförd 1931 och en idrottsplats. Sydväst om Göteborgsvägen ligger mataffär, servering, församlingshem och en stor skolbyggnad med bibliotek och tillhörande förskola och fritidshem.

Centralt invid skolan respektive i nordväst finns två områden med flerbostadshus från 1980- och 1990-talen. Båda dessa områden är uppförda i liten skala med uppbrutna huskroppar i ljus färgskala, väl anpassade till omkringliggande småhusbebyggelse.

Ovan: Göteborgsvägen. Till höger: Glommenvägen.
Under till vänster: Liljevägen.

Under till höger: Sydöstra Skogstorp.

Bland villakvarteren finns områden med tidstypisk arkitektur för samtliga byggnads-epoker sedan 1950-talet. Många hus har fått helt förändrade utseenden efter omfattande ombyggnader, vilket ger de flesta områden en starkt heterogen karaktär.

Karaktäristiskt för hela Skogstorp är dock den låga småhusbebyggelsen. De olika områdena med villor har höga boendekvaliteter med sina stora tomter och upp vuxna trädgårdar.

Låga häckar och staket är viktiga miljöskapande faktorer.

Generella rekommendationer är att tillbyggnader, plank och höga verandor bör placeras mot husens baksidor. Vid nybyggen bör större byggnadskroppar undvikas. Husens placering på tomterna bör ansluta till omgivningen och till befintliga byggnadsplaner.

Här lyfts tre värdenhetliga områden fram:

Värdenhetliga områden i Skogstorp

— karta sid 194

1. Gamla centrum med Vallmovägen och Tulpanvägen

Mellan Syrénvägen i söder och förskolan i norr finns välbevarade villor från 1950-talet tillsammans med äldre bebyggelse.

2. Kedjehuset vid Gullregnsvägen

Längs Gullregnsvägens östra sida ligger en länga med 13 kedjehus från 1970-talet. (Skogstorp 16:14 t.o.m. 16:26.)

3. ”Strandhaga”, sydvästra Skogstorp

Samstämda småhus uppförda efter en plan från 1982, som anpassats efter befintlig bebyggelse och vegetation.

12:1. GAMLA CENTRUM MED VALLMOVÄGEN OCH TULPANVÄGEN

På båda sidor om Göteborgsvägen, den gamla landsvägen, finns många välbevarade villor från 1950-talet och flera äldre bostadshus. Området avgränsas i norr av den gamla skolbyggnaden som numera används som förskola. Tidigare var detta samhällets centrum med verksamheter som mejeri, smedja, väderkvarn, spinneri, lanthandel och café.

Villorna från 1950-talet är uppförda i 1,5 plan med källare. Fasaderna är klädda med gult eller rött tegel eller putsade i ljusa färger. Taken är täckta med rött lertegel. Ursprungligen bestod fönstren av två lufter.

**Till vänster: Tulpanvägen.
Ovan: Huset har tidigare innehållit café.
Under: Minigolfbana och kiosk vid Göteborgsvägen.**

Tulpanvägen.

Tulpanvägen.

Syrénvägen.

Vallmovägen.

Värdering och rekommendationer gamla centrum med Vallmovägen och Tulpanvägen

Skogstorps gamla centrum ger idag ett utspritt intryck med den glesa bebyggelsen längs Göteborgsvägen. Eftersom E6:an i omgångar flyttats norr om samhället tycks den numera sparsamt trafikerade vägen alltför bred. Bostadshusen ligger ett stycke ifrån, avskärmade från vägen av vegetation och enstaka byggnader för verksamheter så som bensinstation, pizzeria och kiosk. Bebyggelsen påminner om den tid då Skogstorp växte fram som villastad vid en Europaväg, på bekvämt avstånd från Falkenberg.

De 1950-talsvillor längs Tulpanvägen i väst och Vallmovägen i öst som har kvar sitt ursprungliga utseende är bebyggelsehistoriskt intressanta och bör bevara sin exteriör. Entréernas skärmtak och smäckra smidesräcken är exempel på betydelsefulla byggnadsdetaljer.

12:2. KEDJEHUSEN VID GULLREGNSVÄGEN

Med ryggen mot Tulpanvägens 1950-talsvillor ligger en rad kedjehus som ritades 1975 av G. Melin för HSB. Gavlarna med de karaktäristiska gavelbalkongerna bildar framsida med altaner mot sydväst. De tretton husen i 1,5 plan är sammanbundna med garage i tre kedjor. Ett stråk med gräsmatta skärmar av trädgårdarna från Gullregnsvägen. På andra sidan Gullregnsvägen ligger ett område med flerbostadshus i två våningar uppförda för HSB på 1980-talet.

Husen har fönster bara på gavlarna. Bottenvåningens långsidor täcks helt av garage/förrådsbyggnaden. Endast på ena långsidans

takfall, på övre plan, finns ett litet fönster. Bottenvåningen har matplats och vardagsrum åt söder. Det lilla köket ligger innanför matplatsen. Åt norr ligger entréerna med hall, badrum och sovrum. Innanför gavelbalkongen på övre plan ritades ett allrum åt söder och sovrum åt norr.

Fasaderna är klädda med stående och liggande träpanel samt fasadtegel på entrésidans bottenvåning. Idag är fasader och balkonger, som ursprungligen troligen var brunlaserade, målade i olika ljusa färger. Taket är täckta med röda tegelpannor.

Fasaderna åt sydväst.

Flerfamiljshusen på andra sidan Gullregnsvägen.

**Till höger: Entrégaveln åt nordöst.
Under: Gavelbalkongerna åt sydväst.**

Värdering och rekommendationer kedjehusen vid Gullregnsvägen

Kedjehusen vid Gullregnsvägen har en tidstypisk 1970-talsarkitektur som är konsekvent genomförd. Med undantag för färgsättningen har husens exteriörer inte genomgått några större förändringar. Kedjan bildar en effektiv gräns mellan Skogstorps äldre centrumbebyggelse och de yngre områdena i sydväst.

Kedjans karaktär kommer bäst till sin rätt med ett ordentligt avstånd till annan bebyggelse i sydväst. Planeringen lämnar inte utrymme för tillbyggnader. Husens planlösning, med allt ljusinsläpp från kortsidorna, kräver också utrymme åt sydväst. Gräsmattan mellan husen och Gullregnsvägen bör därför fortsättningsvis vara öppen och bebyggelse på andra sidan Gullregnsvägen ligga ett stycke ifrån.

Fasadernas färgsättning bör vara samstämd. Taken bör behålla sitt enhetliga röda tegel.

12:3. ”STRANDHAGA”, sydvästra Skogstorp

Byggnadsplanen för sydvästra Skogstorp, ”Strandhaga” upprättades 1982 av White arkitektkontor AB. Ambitionen var att äldre gårdar, vegetation och stengärdesgårdar skulle bevaras och tillföra kvalitet till den nya bebyggelsen.

91 nya bostadshus planerades, orienterade längs ”entrégator” som mynnar i små torg. Dessa avsågs fungera som gemensamma uterum då tomterna är förhållandevis små.

En gång- och cykelväg tvärs genom området korsar entrégatorna.

Husen är i ett till två plan. Fasaderna är putsade eller klädda med träpanel. Enligt planen skulle samtliga hus ha ljusa fasader och röda tegeltak. Planen skulle möjliggöra flexibilitet och en långsam utbyggnad. Exploateringen var dåvarande Skånska Cementgjuteriet, numera Skanska.

Bevarad lantgård i småhusområdet.

De lägre husen kantar Primulavägen fram till det lilla "torget" med tvåplanshus.

Tvåplanshus vid Primulavägen.

Värdering och rekommendationer Strandhaga

Området har höga miljömässiga kvaliteter med den lyckade anpassningen till äldre bebyggelse och bevarade stengärdesgårdar och växtlighet. Byggnadsplanen är ambitiös och väl genomtänkt. De olika hustyperna gör att området upplevs som omväxlande och intressant samtidigt som arkitekturen har enhetliga drag.

Viktigt är att eventuell ny bebyggelse i och i närheten av området anpassas till byggnadsplanen och befintliga hus, med avseende på volym, placering på tomten och arkitektonisk utformning. Eventuella tillbyggnader bör också anpassas till byggnadsplanen. Färgsättningen bör vara samstämd och ljusa nyanser rekommenderas.